



Sant Jaume de Puigdemàger

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Puigdemàger
Emplaçament	Al capdamunt d'un turó que domina la carretera de Manresa a Calaf, en un entorn de camps de conreu.
Alçada:	694

Coordenades:

Latitud:	41.72789
Longitud:	1.55046
UTM Est (X):	379441
UTM Nord (Y):	4620580

Classificació

Número de fitxa	08170-64
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Romànic Popular
Segle	XI-XII
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	L'edifici té el sostre enfondrat i està en un estat ruïnós.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. Carrer del Cloquer, 5 (08500 Vic)
Fitxes associades:	
<u>Puigdemàger</u>	
Autoria de la fitxa	Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa:	dj., 15/09/2016 - 02:00

Descripció

Al nord del terme municipal dels Prats de Rei, en el cim d'un turó a uns 200 m al sud-est de l'Hostal del Bou, es troben les restes d'una església abandonada. Es tracta de Sant Jaume de Puigdemàger, la qual fou la capella castral del castell de Puigdemàger i, posteriorment, la parròquia d'un petit nucli de població que s'estengué per la zona.

Es tracta d'un edifici de planta romànica, amb una sola nau i absis semicircular, de gran senzillesa constructiva i sense cap element ornamental, que ha estat definit com a rústic i auster. L'aparell constructiu és molt irregular fet a base de filades horitzontals de pedres de mides mitjanes, parcialment tallades, que en algun sector deixa entreveure l'aparell romànic original. Tot l'interior de l'edifici anava recobert de guix en la seva última fase constructiva. La coberta de la nau està esfondrada, tot i que les restes deixen entreveure que es tractava d'una volta de canó de mig punt feta de pedra. La coberta de l'absis és un quart d'esfera feta també amb pedra. Al mig de l'absis s'obre una finestra abocinada o de doble esplandit, amb la part superior de mig punt formada per una peça monolítica. A la façana meridional s'obre una segona finestra, més petita i d'un sol esplandit, i una porta amb un arc de mig punt a base de grans dovelles que no pertany a la construcció d'època romànica. Té un campanar d'espada al capdamunt de la façana oest que també es troba parcialment esfondrat.

La bibliografia publicada data la d'aquesta església entre finals del segle XI i inicis del XII. La planta certament respon a aquesta cronologia, però les restes de l'edifici delaten que va ser objecte d'una o diverses reformes al llarg dels seus gairebé nou segles de vida. Al costat meridional de l'edifici s'hi adossa un petit cementiri, avui totalment abandonat, consistent en un recinte de planta quadrangular totalment pres per la vegetació.

Observacions:

Al volum corresponent de l'obra 'Catalunya Romànica' (any 1992) s'apunta que al pla on s'aixeca la capella hi ha un bloc de pedra cilíndric de 80 x 40 cm que s'interpreta com a possible suport de l'altar de la capella. Durant la nostra visita al lloc (2016) no hem pogut localitzar aquest element, sigui perquè la vegetació que cobreix totalment la zona n'impedeix la localització, sigui perquè l'element hagi estat sostret.

IMATGE 1: Croquis amb algunes de les restes constructives i cases avui ensorrades de Puigdemàger. Amb la lletra G, l'església de Sant Jaume, segons: Aim3 grup SL, 2015: fitxa M.25.

Història

El castell de Puigdemàger i el seu terme, que s'estenia fins a Solanelles, es documenten per primer cop l'any 1070 quan un tal Folc i la seva esposa empenyoren una propietat dins el terme de Puig de Mager, al comtat de Manresa. Ara bé, en una llista de parròquies del bisbat de Vic que es data entre 1025 i 1050 ja hi apareix referenciada la parròquia de Pug de Maier. Al segle XII la parròquia de Puigdemàger tenia quatre preveres i es documenta per primer cop la seva advocació a Sant Jaume, que molt probablement fou la mateixa des dels seus inicis. La parròquia fou independent fins que al segle XIV (en un moment indeterminat entre 1331 i 1361) passà a ser sufragània de la de Sant Pere de Sallavinera, i com a sufragània constava encara l'any 1685 quan el bisbe de Vic visità la parròquia de Sant Pere.

L'abandonament de l'església de Sant Jaume de Puigdemàger i del seu cementiri parroquial es va produir durant la primera meitat del segle XX, quan les poques cases que quedaven al nucli de Puigdemàger van quedar despoblades.

Bibliografia

- CATALÀ ROCA, Pere (dir.) (1976): Els castells catalans, vol. V, Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 459-460.
- JUNYENT MAYDEU, Francesc; MAZCUÑÁN BOIX, Alexandre (1992): 'Sant Jaume de Puigdemàger', Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 470-471.
- Aim3 grup SL (2015): Pla Especial de catàleg de masies, cases rurals i altres edificacions en SNU. Document per aprovació inicial, Ajuntament dels Prats de Rei, fitxa M.25.

